

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060104

DOM
2015-03-26
Stockholm

Mål nr
P 1011-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-01-15 i mål nr P 1570-14, se bilaga A

KLAGANDE

Byggnadsnämnden i Örebro kommun
Box 33400
701 35 Örebro

MOTPARTER

1. I-M D-H

2. T H

SAKEN

Bygglov för fastigheten X i Örebro kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.

2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1198688

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Byggnadsnämnden i Örebro kommun (byggnadsnämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Byggnadsnämnden har anfört i huvudsak följande. Y A var inte firmatecknare i Örebrostäder AB vid tidpunkten för byggnadsnämndens beslut utan endast styrelseledamot. Y A var inte heller vid denna tidpunkt att anse som ställföreträdare för bolaget av någon annan anledning. Det har därför inte förelegat något sådant ställföreträdarjäv som avses i 6 kap. 25 § andra punkten kommunallagen (1991:900). Vid prövning av frågan om delikatessjäv föreligger enligt 6 kap. 25 § femte punkten ska hänsyn bl.a. tas till vilken betydelse saken i ärendet har för bolaget. Bygglovet avser uppförandet av ett plank. Bolaget får anses ha ett förhållandevis ringa intresse av bygglovet. Det får anses vara främst den hyresgäst där planket är avsett att uppföras som har ett intresse av bygglovet. Med hänsyn till bolagets begränsade intresse i bygglovsärendet och övriga omständigheter föreligger inte heller delikatessjäv.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Frågan i målet är om Y A som ledamot i byggnadsnämnden, genom sitt uppdrag i Örebrostäder AB:s styrelse, varit jävig vid nämndens handläggning av bygglovet.

En förtroendevald eller en anställd hos kommunen är enligt 6 kap. 25 § andra punkten kommunallagen jävig om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår. Vidare gäller enligt 6 kap. 25 § femte punkten kommunallagen att en förtroendevald eller en anställd hos kommunen är jävig om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

En förtroendevald eller en anställd som är jävig i ett ärende hos en nämnd får inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet enligt 6 kap. 24 § första stycket kommunallagen. Av 6 kap. 26 § kommunallagen framgår dock att från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

Det framgår av ett utdrag ur bolagsregistret att Y A är styrelseledamot i Örebrostäder AB. Han har dock ingen särskild firmateckningsrätt. Enbart det faktum att en person sitter i ett bolags styrelse medför inte att denne är att anse som ställföreträdare för bolaget. Det har inte framkommit någon annan omständighet som gör att Y A trots att han inte har någon firmateckningsrätt är att betrakta som ställföreträdare för bolaget. Ställföreträdarjäv enligt 6 kap. 25 § andra punkten kommunallagen föreligger därmed inte.

Frågan är då om det med hänsyn till att det är Örebrostäder AB som har ansökt om det aktuella bygglovet föreligger jäv enligt 6 kap. 25 § femte punkten kommunallagen. Den omständigheten att Y A deltog vid avgörandet av bygglovet samtidigt som han hade en ställning som styrelseledamot i det bolag som ansökt om bygglovet medför att det kan uppkomma en misstanke om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning. Delikatessjäv enligt 6 kap. 25 § femte punkten kommunallagen föreligger därför. Det är inte uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse. Överklagandet ska därför avslås. Det innebär att mark- och miljödomstolens domslut står fast.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsråden Håkan Åberg (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) och Gösta Ihrfelt samt tf. hovrättsassessorn Sigrid Malmström, referent.

Föredragande har varit Joakim Edvinsson.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-01-15
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 1570-14

KLAGANDE

1. I-M D-H

2. T H

MOTPARTER

1. Byggnadsnämnden i Örebro kommun
Box 33400
701 35 Örebro

2. ÖrebroBostäder AB
Box 8033
700 08 Örebro

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Örebro läns beslut 2014-02-11 i ärende nr 403-6221-2013, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov på fastigheten X i Örebro kommun

DOMSLUT

Med ändring av det överklagade beslutet undanröjer mark- och miljödomstolen Byggnadsnämndens i Örebro kommun beslut av den 26 september 2013, § 349, och återförvisar målet till Byggnadsnämnden i Örebro kommun för förnyad handläggning.

Dok.Id 389035

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Örebro kommun (nämnden) beslutade den 26 september 2013 att bevilja ÖrebroBostäder AB (ÖrebroBostäder) bygglov för uppsättning av plank mellan två lägenheter (Y och Z) i ett tvåbostadshyreshus på fastigheten X i Örebro kommun (fastigheten).

T H och I-M D-H (klagandena), som är boende och hyresgäster på adressen Y, har överklagat nämndens beslut till Länsstyrelsen i Örebro län (länsstyrelsen) som genom beslut den 11 februari 2014 avslog överklagandet. Klagandena har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har i första hand yrkat att beslutet om bygglov ska upphävas. I andra hand har de yrkat att bygglovsbeslut ska ändras på så sätt att planket ska placeras närmre uteplatsen som tillhör Z. I tredje hand har de yrkat att bygglovsbeslutet ska upphävas och att ÖrebroBostäder ska förpliktas att göra en ny kulturmiljöinventering för hela det område som fastigheten ingår i. I sista hand har de yrkat att beslutet ska ändras på så sätt att ÖrebroBostäder ska beviljas bygglov för att uppföra ett plank enligt något av de utföranden som framgår av de fotografier de åberopat.

Till stöd för sin talan har klagandena, utöver vad som framgår av länsstyrelsens beslut, anfört i huvudsak följande. Att ÖrebroBostäder ansökt om bygglov beror på att bovärderna utan samråd med klagandena gett den andre hyresgästen, tillika klagandenas granne, tillåtelse att sätta upp ett plank. Det har därefter kommit att handla om prestige för ÖrebroBostäder. I stället för att samverka med klagandena har ÖrebroBostäder valt att ansöka om bygglov. Då ÖrebroBostäder sökt bygglov för en annan hyresgästs räkning bör klagandenas intressen ställas mot den andra hyresgästens intressen. Klagandena har anfört flera argument mot bygglov som inte beaktats. Det enda argument grannen anfört är ett behov av ökad trygghet för sina barn. Hade grannens behov varit insynsskydd hade det lätt kunnat åstadkommas

genom att placera planket längre in vid grannens uteplats, men då hade det skuggat grannens fönster. Nu skuggar det istället klagandenas fönster. Vad gäller genomgångsskydd har det aldrig funnits något behov av det tidigare och fortfarande återstår flera genomgångsmöjligheter till samtliga grannar. Varken nämnden eller länsstyrelsen har tagit hänsyn till klagandenas enskilda intressen, kravet på att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas och olägenheter för grannar i form av skymd sikt och sämre ljusförhållanden. Ärendet har bara prövats ur allmänt intresse för det stora villaområdet Sörby, inte för det här parhusområdet och de enskilda intressena. De flyttade till området för att få en grönskande trädgårdsmiljö. Nu får de betrakta något som mer ser ut som en hundrastplats eller lekpark än en trädgård. För det fall plank ska uppföras bör likadana plank sättas upp vid samtliga tomtgränser, vilket har skett på andra ställen. Det blir då en arkitektonisk design som harmonierar med de övriga byggnaderna och den miljöplan som gäller för området. Med den sammansättning nämnden haft i förhållande till ÖrebroBostäder och Örebro kommun föreligger ett jävsförhållande. Vilken annan rättegång som helst skulle få tas om vid likvärdiga förhållanden.

Klagandena har gett in och åberopat fotografier av plank i närområdet.

Nämnden och ÖrebroBostäder har beretts tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Vad mark- och miljödomstolen inledningsvis har att ta ställning till är om jäv föreligger vid nämndens handläggning.

Av 6 kap. 25 § kommunallagen (1991:900) framgår att en förtroendevald hos kommunen är jävig om han är ställföreträdare för den som saken angår. Om ett ärende hos en nämnd berör ett aktiebolag där kommunen äger minst hälften av aktierna ska dock jäv inte anses föreligga enbart på grund av att den som handlägger ärendet är ställföreträdare för bolaget eller på något annat sätt är knuten dit. Det som nu sagts gäller inte när en nämnd handlägger ärenden som avser myndighetsutövning mot enskilda. Den som är jävig i ett ärende hos en nämnd får,

enligt 24 § kommunallagen, inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet. Denne får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Av utredningen i målet framgår att Y A deltog i nämndens beslut om att bevilja ÖrebroBostäder bygglov och att Y A vid tidpunkten också var styrelseledamot i ÖrebroBostäder. Y A var därmed att betrakta som ställföreträdare för den bygglovsansökan angick och var således jävig vid ärendets handläggning. Eftersom bygglovsbeslut är att betrakta som myndighetsutövning mot enskilda föreligger jäv trots att ÖrebroBostäder är ett bolag som ägs av kommunen. Det har i målet inte framkommit något som tyder på att de åtgärder Y A vidtagit inte kunnat vidtas av annan utan olägligt uppskov. Att Y A deltagit i behandlingen av ärendet innebär därför att beslutet inte tillkommit i laga ordning. Den omständigheten att Y As deltagande i beslutet inte påverkat majoritetsförhållandena saknar betydelse, eftersom jävsreglerna främst syftar till att upprätthålla allmänhetens tilltro till myndigheternas objektivitet (se MÖD 2003:83). Med ändring av länsstyrelsens beslut ska nämndens beslut därför undanröjas och ärendet återförvisas till nämnden för förnyad handläggning.

Vid denna utgång saknas skäl att ta ställning till klagandenas övriga yrkanden i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast 5 februari 2015. Prövningstillstånd krävs.

Cornelia Svensson

Maria Backström Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Cornelia Svensson, ordförande, och tekniska rådet Maria Backström Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Lindberg.